

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Ing. M. J.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Městský úřad Přelouč**, se sídlem Československé armády 1665, Přelouč, ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 4. 7. 2019, č. j. 52 A 10/2019 - 58,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 4. 7. 2019, č. j. 52 A 10/2019 - 58, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal ke Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále též „krajský soud“) žalobu na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve zveřejňování jeho osobních údajů na webové stránce žalovaného: www.mestoprelouc.cz. Konkrétně se jednalo o zveřejňování jednoho dokumentu, který obsahoval 1) žádost žalobce o informace ze dne 5. 5. 2016 s uvedením jeho jména, příjmení, adresy trvalého pobytu a data narození a 2) poskytnutí požadovaných informací ze dne 9. 5. 2016. Žalobce se domáhal určení, že toto zveřejňování osobních údajů popsáním způsobem bylo nezákonným zásahem.

[2] Krajský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že mezi stranami není sporu o skutkových okolnostech, tj. že žalovaný na svých webových stránkách v souvislosti s vyřizováním žádosti žalobce o poskytnutí informací zveřejnil dokument obsahující jeho osobní údaje. K tomu soud poznamenal, že k nalezení příslušného dokumentu musel sám žalobce zadat své rozhodné údaje včetně názvu dotčené obce, což oslabuje jeho tvrzení o zásahu do soukromí ve smyslu možnosti získat tyto osobní údaje běžným uživatelem internetu, který o žalobci nic neví. Tyto jsou nadto obsaženy rovněž v obchodním rejstříku. Dle soudu je samotné zveřejnění žádosti o informaci a odpovědi v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „informační zákon“). Současně není pochyb o tom,

že zveřejněné údaje byly osobními údaji ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění účinném před jeho zrušením zákonem č. 110/2019 Sb., ke dni 24. 4. 2019 (dále též „zákon o ochraně osobních údajů“), na jejichž základě je možné danou osobu bezpochyby jednoznačně identifikovat a kontaktovat.

[3] Při posouzení věci krajský soud vycházel především z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019, čj. 9 As 429/2018 - 35, kde byly vymezeny důvody a podmínky ochrany soukromí ve zveřejňovaných soudních rozhodnutích. Dle soudu lze závěry uvedeného rozsudku vztáhnout též na zveřejňování rozhodnutí ve věci svobodného přístupu k informacím. Nejvyšší správní soud v něm připustil, že anonymizaci osobních údajů vylučuje rovněž situace, kdy daná osoba účastí v řízení přímo realizuje svou hospodářskou činnost. Sám žalobce přitom uvedl, že žádosti o informace a následné obdobné žaloby podává ve více případech proti různým veřejnoprávním subjektům a obcím a že je znám jako obecný zmocněnec řidičů - přestupců, což je soudu známo i z jeho úřední činnosti. V naprosté většině případů je pak součástí zastupování řidičů žádost osoby ze skupiny okolo žalobce o poskytnutí informací podle informačního zákona, která obsahuje požadavek na sdělení obsahu listin správních spisů. Z těchto zjištění jasně plyne, že v daném řízení žalobce vystupoval jako osoba, která tuto činnost provádí systematicky a čerpá z ní prospěch. Zároveň ale nechce nést odpovědnost, která je s takovou činností spojena typicky u advokátů, přestože činnost žalobce jako profesionálního obecného zmocněnce se tomu fakticky vyrovná a lze ji označit za analogickou k činnosti advokáta. V žalobě se snaží vystupovat jako soukromá osoba, jejíž osobnostní práva byla poškozena, přestože sám žádosti o informace ve značném rozsahu obcím rozesílá a uvádí v nich veškeré své osobní údaje. Svou žalobou se tak fakticky domáhá toho, aby mohl tuto činnost nadále systematicky vykonávat, aby z ní mohl čerpat finanční a jiný prospěch, ale zároveň aby se mohl stáhnout zpět do svého soukromí a dovolávat se ochrany osobních údajů, pokud se při ní dopustí něčeho, co si nepřeje zveřejňovat. Na věc není vhodné aplikovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2018, čj. 9 As 198/2018 - 37, neboť tam nebyl jakkoli zhodnocen charakter a především rozsah podnikatelské a výdělečné aktivity žalobce na poli dopravních přestupků, deliktů a s tím spojených žádostí o informace.

[4] Na závěr považoval krajský soud za potřebné obsáhle rozebrat (body 27 až 36 rozsudku), že postup žalobce a s ním spojených osob byl v minulosti opakovaně soudy označen za postup zneužívající právo. I tento případ byl ostatně jedním z mnoha, ve kterém žalobce a jeho zástupce zastupují řidiče coby přestupce a různě zvolenými postupy se snaží nabourat či mařit oprávněné uložení trestu za porušení pravidel silničního provozu, a to na bázi tzv. pojištění proti pokutám. Uzavřel, že i z těchto důvodů neposkytl ochranu žalobci proti žalovanému, jenž vykonával činnost uloženou informačním zákonem a neprovedl plnou anonymizaci osobních údajů vztahujících se k osobě žalobce.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s.ř.s.“). Namítl, že rozsudek ve věci sp. zn. 9 As 429/2018 není pro nyní posuzovanou věc příslušný. Zveřejnění osobních údajů totiž nebylo realizací veřejnosti soudního jednání a soudních rozsudků. Jednalo se o neveřejné správní řízení. Ke zveřejnění nadto nedošlo záměrně, ale pouze v důsledku neodborně provedené anonymizace. Jelikož tyto rozdíly krajský soud nerefletoval a současně opomenul mnoho žalobních námitek, je jeho rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[6] Na rozdíl od ústavně zakotvené veřejnosti soudního jednání nemá zveřejňování osobních údajů žadatele o informace žádnou oporu v právních předpisech, a to ani tehdy, byla-li žádost považována za zneužití práva. Zveřejnění osobních údajů stěžovatele nadto nesledovalo žádný legitimní cíl. Smyslem práva na informace je přispět k diskusi o věcech veřejných, nikoliv informovat o životě žadatele. Zveřejnění osobních údajů nemůže sloužit ani jako sankce za to, že stěžovatel podal žádost o informace, případně za jeho činnost obecného zmocněnce. Došlo rovněž k porušení zásady zákonnosti, korektnosti a transparentnosti zpracování osobních údajů dle čl. 5 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, dále též „GDPR“), neboť stěžovatel nemohl předem vědět, že ke zveřejnění údajů dojde, a nemohl mu tak svým jednáním zabránit. Nynější zásah do jeho práva na ochranu osobních údajů proto nemůže projít testem proporcionality, který ostatně krajský soud ani neprovedl. Dle čl. 5 odst. 1 písm. b) GDPR mohou být osobní údaje zpracovávány pouze v souladu s výslovně vyjádřenými a legitimními účely. Získal-li žalovaný osobní údaje stěžovatele pouze za účelem vyřízení žádosti o informace, porušil jejich zveřejněním zásadu účelového omezení a nevěřejnosti správního řízení. Tato situace představuje nezákonný zásah, jak plyne z rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 198/2018, od jehož závěrů se krajský soud bez vysvětlení odchýlil.

[7] Podání žádosti o informace v této věci nemělo obstrukční povahu, jak tvrdil krajský soud. Stěžovatel pouze realizoval své právo podat žádost o informace týkající se způsobu vymáhání nedoplatků daným správním orgánem, což představuje veřejnou kontrolu zákonnosti postupů veřejné moci. Podání žádosti o poskytnutí informací i žaloby tedy mělo legitimní cíl a nejednalo se o zneužití práva. Navíc, i kdyby se jednalo o obstrukci či zneužití práva, ani to by žalovaného neopravňovalo zveřejňovat stěžovatelovy osobní údaje, mohlo by se maximálně jednat o důvod k zamítnutí takové žádosti či k nepřiznání náhrady nákladů řízení. Je pravdou, že již podal několik žalob v obdobných věcech, to však nikterak neprokazuje, že by zneužíval právo a nelegitimizuje neoprávněné zveřejňování jeho osobních údajů. Počet žalob se odvíjí od počtu nezákonných zásahů, kterých se správní orgány vůči němu dopouštějí. Stěžovatel nemá povinnost je strpět proto, že k nim dochází opakovaně nebo proto, že se věnuje obhajobě dopravních přestupků. K tíži stěžovatele nelze klást to, že správní orgány neznají právní úpravu, metodiku ministerstva vnitra ani judikaturu. Rovněž žalovaný potvrdil, že ke zveřejnění osobních údajů stěžovatele došlo omylem, bez legitimního cíle. Ten neidentifikoval ani krajský soud. Jednalo se o zbytečný zásah do soukromí stěžovatele. Nepříléhavá je i argumentace krajského soudu poukazující na údajné neoprávněné poskytování právních služeb stěžovatelem, resp. jeho údajné protiprávní jednání v řízeních o přestupcích. Ani takové skutečnosti by totiž žalovaného neopravňovaly ke zveřejnění osobních údajů stěžovatele.

[8] Stěžovatel poukázal na to, že rozsudek ve věci sp. zn. 9 As 429/2018 je nyní předmětem přezkumu ze strany Ústavního soudu, takže je namístě zvážit přerušení řízení do rozhodnutí Ústavního soudu. Dále vyjádřil pochybnosti o nepodjatosti předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka, který stěžovatele v rozsudku urazil svými nepodloženými skutkovými závěry a tím, že jej označil za „zatíženého uživatele internetu“ a za „osobu známou poskytováním pochybných služeb motoristům nedodržujícím pravidla silničního provozu“, což není pravda. Podjatost projevil předseda senátu i tím, že považoval za relevantní rozhodovací kritérium, kdo stěžovatele v řízení zastupuje, a daného advokáta nařkl z nabourávání či maření oprávněného uložení trestu v jiných řízeních.

[9] Stěžovatel a jeho advokát také vyjádřili, že nesouhlasí s vyvěšením svých osobních údajů na internetových stránkách NSS.

[10] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil se závěry krajského soudu. Nerozporoval, že dotčený úředník inkriminovanou žádost o informace neanonymizoval správně, což umožnilo internetovým vyhledavačům provést indexaci osobních údajů. Žalovaný již přijal příslušná opatření k nápravě tak, aby nedocházelo k indexaci údajů a připojování metadat k souborům. Dále poukázal na to, že stěžovatel opakovaně podává žádosti o poskytnutí informací, v nichž sděluje dobrovolně své osobní údaje, a následně využívá případných administrativních pochybení a podává správní žaloby na nezákonný zásah do svého soukromí a domáhá se úhrady nákladů řízení. Jedná se o systematickou činnost s cílem dosažení prospěchu. Jeho postup je nemorální a jde o zjevné zneužití práva. Žalovaný se pozastavil nad tím, že soudní poplatek za stěžovatele zaplatila Motoristická vzájemná pojišťovna, družstvo, jejímž je stěžovatel předsedou představenstva. Dále upozornil na to, že díky pochybení žalovaného lze osobní údaje najít jen při zadání klíčových slov „m.“, „j.“, „p.“. Jejich znalost nelze předpokládat u běžného uživatele internetu. Žalovaný shrnul, že stěžovatel zastíral pravý účel svého konání výkonem veřejného subjektivního práva na informace. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a potvrdil rozsudek krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že neshledal důvodným návrh stěžovatele na přerušení řízení z důvodu probíhajícího přezkumu rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 429/2018 ze strany Ústavního soudu. Tento přezkum již byl ukončen a ústavní stížnost byla odmítnuta jako zjevně neopodstatněná usnesením ze dne 10. 10. 2019, sp. zn. III. ÚS 1181/2019.

[15] Soud se nejprve zabýval namítanou podjatostí předsedy senátu krajského soudu JUDr. Jana Dvořáka, která by případně mohla vést ke zmatečnosti řízení před krajským soudem způsobené tím, že rozhodoval vyloučený soudce [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

[16] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[17] Dle stěžovatele zakládá podjatost předsedy senátu zejména způsob, jímž tento odůvodnil napadený rozsudek, resp. výrazy, které předseda senátu dle stěžovatele užil ve vztahu k němu, jeho zástupci a dalším osobám, které s ním spojoval.

[18] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že v případě údajného označení jeho osoby jako „zatíženého uživatele internetu“ stěžovatel přikládá citované pasáži rozsudku zjevně jiný význam, než tato ve skutečnosti má. Krajský soud v předmětné části rozsudku toliko poukázal na to, že: *„Sám žalobce svá tvrzení dokládá výsledkem vyhledávání, při kterém další rozhodné údaje (Přelouč – jako název obce žalovaného, na kterého žalobce patrně přímo cílil – pozn. soudu) fakticky zná či předpokládá*

a do vyhledávače žádává. Jeho tvrzení o zásahu do soukromí - zde míněno ve vztahu k získání těchto informací běžným a nezatíženým uživatelem internetu, který o žalobci ničeho neví - je tím poněkud oslabeno.“ Užitím obratu „nezatížený uživatel internetu“ krajský soud zjevně nijak nehodnotil osobu stěžovatele, ale vyjadřoval se čistě k penzu informací, které bylo nutné o stěžovateli vědět proto, aby internetový vyhledávač našel sporný dokument obsahující jeho osobní údaje. Nejenže krajský soud uvedeným výrazem neoznačil (a to ani nepřímou) stěžovatele, ale užil jej zcela neutrálně a bez jakéhokoliv hanlivého významu, jež mu stěžovatel v kasační stížnosti přisuzuje. Z kontextu plyne, že krajský soud pojmem „nezatížený“ toliko označil osobu, která není „zatížena“ znalostí jakýchkoliv údajů o stěžovateli, tedy zjednodušeně řečeno osobu, která stěžovatele nezná. Pro úplnost Nejvyšší správní soud doplňuje, že to byl skutečně sám stěžovatel, kdo do řízení vnesl sdělení o rozsahu údajů, jejichž pomocí lze nalézt sporný dokument, neboť součástí žaloby učinil otisk obrazovky, na které je zachycen výsledek vyhledávání v internetovém vyhledávači Google, kde je ve vyhledávacím okně zadán dotaz znějící: „m.“, „j.“, „p.“. Jednalo se tak o součást žalobních (skutkových) tvrzení stěžovatele, která krajský soud s ohledem na absenci námitek ze strany žalovaného toliko přejal jako nesporná.

[19] Co se týče úvahy krajského soudu, že různé osoby ze skupiny okolo stěžovatele jsou „známé především poskytováním pochybných služeb motoristům nedodržujícím pravidla silničního provozu“, je třeba poznamenat, že Nejvyšší správní soud se již mnohokrát zabýval obdobnými námitkami Mgr. Václava Voříška, zástupce stěžovatele, ve vztahu k JUDr. Janu Dvořákovi. Například v usnesení ze dne 30. 11. 2016, čj. Nao 282/2016 - 92, poukázal na nemožnost spatřovat důvod podjatosti v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Výslovně se zde vyjádřil i k „*pomlouvačnému odůvodnění*“ rozsudku a k otázce vedení složky na zástupce stěžovatele (zde: sbírání informací o něm), přičemž dovodil, že ani tyto skutečnosti nemohou založit nedůvěru v nestrannost jmenovaného soudce (dále též rozsudky tohoto soudu ze dne 14. 12. 2017, čj. 7 As 316/2017 - 37, či ze dne 28. 8. 2019, čj. 1 As 52/2019 - 43, a v nich citovaná judikatura). S ohledem na obsah spisu neshledal Nejvyšší správní soud důvod se od výše uvedené judikatury odchýlit a přebírá ji i pro nyní projednávanou věc.

[20] Ani nyní Nejvyšší správní soud neshledal, že by touto argumentací krajský soud vyjádřil nepřátelský poměr k osobě stěžovatele či jeho zástupce zakládající důvodné pochybnosti o jeho nestrannosti při rozhodování předmětné věci. Krajský soud toliko poukázal na procesní taktiky zástupce stěžovatele, resp. s ním spolupracujících osob, které zhodnotil optikou svých zkušeností z bohaté rozhodovací praxe v této oblasti i zkušeností s procesními taktikami pachatelů přestupků zastoupených těmito osobami. Z příslušné části odůvodnění rozsudku je zjevné, že krajský soud prováděl úvahu, zda se v posuzované věci stěžovatel skutečně domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv, nebo toliko uplatňuje typizované a účelové námitky, jež nevedou k naplnění smyslu soudní ochrany, ale naopak k systematické „štvanici“ obecních a městských úřadů. Ostatně, reagoval tímto na vyjádření žalovaného k podané žalobě.

[21] Námitka zmatečnosti řízení před krajským soudem tedy není důvodná, neboť soud neshledal, že by byl JUDr. Jan Dvořák vyloučen pro svou podjatost.

[22] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Tuto stěžovatel spatřuje v tom, že krajský soud na věc aplikoval právní závěry rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 429/2018, které jsou nepřiléhavé, což zakládá nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů.

[23] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 4. 12. 2013, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, vymezil, že „[n]edostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit

pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“ Žádnou takovou vadu však stěžovatel v kasační stížnosti neoznačil. Krajskému soudu v podstatě vytýká deficity jeho právní argumentace. Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost rozsudku není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadený rozsudek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, čj. 3 Azs 69/2016 - 24). Z rozsudku krajského soudu je přitom zcela patrné, jakými úvahami byl veden k závěru o nedůvodnosti podané žaloby. Ostatně, sám stěžovatel s těmito důvody na několika stranách obsáhle věcně polemizuje. Zda krajský soud své závěry vystavěl na přílehavé judikatuře, není otázkou přezkoumatelnosti jeho rozhodnutí, ale správnosti posouzení právní otázky.

[24] Stěžovatel krajskému soudu dále vytkl opomenutí mnoha žalobních námitek a argumentů. Konkrétně krajský soud nereagoval na vysvětlení, že žaloby nejsou podávány za účelem majetkového prospěchu. Z ustálené judikatury nicméně plyne, že soud není povinen vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2015, čj. 2 As 44/2013 - 125). Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08: „*Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.*“ Jak je již výše uvedeno, právě ucelený argumentační systém napadený rozsudek obsahuje.

[25] V projednávané věci není sporu o skutkových okolnostech, tj. že stěžovatel přípisem ze dne 5. 5. 2016 požádal žalovaného o poskytnutí informací týkajících se způsobu vymáhání daňových nedoplatků (např. nezaplacených pokut). Sdělením ze dne 9. 5. 2016 žalovaný stěžovateli požadované informace poskytl. Dokument obsahující žádost i odpověď poté žalovaný zveřejnil podle § 5 odst. 3 informačního zákona na své webové stránce. Údaje týkající se žadatele (stěžovatele) byly ve zveřejněném dokumentu zakryty, avšak dle zjištění stěžovatele byly tyto údaje (jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu a datum narození) po jejich překopírování do textového editoru nadále čitelné a dohledatelné prostřednictvím vyhledavače Google. Anonymizace osobních údajů stěžovatele tak nebyla provedena důsledně.

[26] Samotné zveřejnění žádosti o poskytnutí informací týkajících se způsobu vymáhání daňových nedoplatků a navazující odpovědi povinného subjektu je opřeno o § 5 odst. 3 informačního zákona. Dle uvedeného ustanovení informačního zákona platí, že *[d]o 15 dnů od poskytnutí informací na žádost povinný subjekt tyto informace zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. O informacích poskytnutých způsobem podle § 4a odst. 2 písm. e) a f), informacích poskytnutých v jiné než elektronické podobě, nebo mimořádně rozsáhlých elektronicky poskytnutých informacích postačí zveřejnit doprovodnou informaci vyjadřující jejich obsah.* Citované ustanovení tak výslovně ukládá povinným subjektům povinnost zveřejňovat poskytnuté informace. Standardním způsobem jejího naplnění je právě to, že povinné subjekty zveřejňují veškerá svá rozhodnutí ve věci poskytování informací, včetně rozhodnutí negativních. Samotné zveřejnění poskytnuté informace má tedy zákonnou oporu a nepředstavuje nezákonný zásah.

[27] Výkladem citovaného ustanovení v souvislosti se zásahem do práva na ochranu osobních údajů (mj. žadatelů o informace) se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již několikrát zabýval. Konstatoval, že i následné zveřejnění (konkrétnímu žadateli) poskytnuté informace „*představuje*

*zpracování osobních údajů, které musí splňovat požadavky zákona o ochraně osobních údajů. Posouzení, zda ochrana osobních údajů omezuje poskytnutí určité informace žadateli na žádost, je proto třeba činit i s ohledem na to, že informace se dle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím stane informací přístupnou komukoliv, nikoliv jen žadateli“ (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2019, čj. 6 As 240/2018 - 40). V rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 198/2018 pak doplnil, že byly-li povinnému subjektu osobní údaje poskytnuty výhradně pro potřeby identifikace žadatele a vedení řízení o podané žádosti, byl tento účel plně zkonsumován již vyřízením žádosti, s tím, že „[j]akékoliv další zpracování (zveřejňování) takto získaných osobních údajů zákon nepředpokládá, a ke dosažení popsaného účelu to není jakkoliv nezbytné.“ Na tuto myšlenku Nejvyšší správní soud dále navázal tím, že pokud není skupina údajů, které dotčenou osobu (žadatele) identifikují, potřebná z hlediska naplnění účelu § 5 odst. 3 informačního zákona, je při zveřejňování již poskytnuté informace způsobem umožňujícím dálkový přístup „úplná či částečná anonymizace odůvodněna právě tehdy, pokud by jinak došlo ke neodůvodněnému a nepřijatelnému zveřejnění osobních údajů“ (srov. rozsudek ze dne 8. 11. 2019, čj. 9 As 242/2019 - 47). Taktéž dle komentářové literatury „požadavkem zákona je zveřejnění všech informací, které byly žadateli poskytnuty, nikoli zveřejnění v přesné podobě, v níž byly též žadateli odeslány. [...] Poskytnutou informací totiž není celá odpověď, ale jen údaje v ní obsažené, které odpovídají předmětu žádosti. Na druhou stranu je samozřejmě možné zveřejnit i celou zaslanou odpověď, v tomto případě je ovšem nutné anonymizovat osobní údaje žadatele, neboť zákon ukládá zveřejnit poskytnuté informace a nikoli celý obsah odpovědi na žádost; vlastně se zde přiměřeně uplatní postup podle § 12, ve spojení s § 8a, tzn. zveřejnění informace s výjimkami předvídanými SvInf“ (srov. Furek, A., Rothanzl, L. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpisy*. 2. vydání, Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016).*

[28] Při zveřejňování poskytnutých informací postupem dle § 5 odst. 3 informačního zákona tedy musí povinný subjekt respektovat rovněž podmínky vyplývající z § 8a informačního zákona. Ten stanoví, že [i]nformace týkající se osobnosti, projevu osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu. Ochrana osobních údajů v současné době upravuje zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, který představuje doplňující veřejnoprávní regulaci ochrany osobních údajů k právní regulaci primárně zakotvené v GDPR. Dle čl. 4 preambule GDPR není právo na ochranu osobních údajů právem absolutním; musí být posuzováno v souvislosti se svou funkcí ve společnosti a v souladu se zásadou proporcionality musí být v rovnováze s dalšími základními právy (zejména respektování soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace, ochrana osobních údajů, svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání, svoboda projevu a informací, svoboda podnikání, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, jakož i kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost).

[29] Při plnění požadavků vyplývajících z § 5 odst. 3 informačního zákona tak musí povinné osoby postupovat nejen v souladu s tímto ustanovením, ale i s ochranou osobních údajů, tak aby dosáhly rovnováhy mezi zajištěním informovanosti veřejnosti o své činnosti a ochranou osobních údajů. Osobní údaje lze proto tímto způsobem zveřejňovat jen v rozsahu, v jakém je to potřebné z hlediska naplnění účelu § 5 odst. 3 informačního zákona, který tvoří zákonný podklad pro zveřejnění příslušného rozhodnutí o poskytnutí informací. Stěžovateli lze tedy obecně přisvědčit v tom, že ve vztahu k žadateli o informace bude zpravidla nezbytné anonymizovat veškeré údaje o jeho osobě, neboť si lze jen těžko představit legitimní důvod (zákonný podklad) ke zveřejnění těchto údajů. Z toho však na druhou stranu nevyplývá, že by se povinný subjekt zveřejněním určitých osobních údajů žadatele v rámci postupu podle § 5 odst. 3 informačního zákona vždy automaticky dopustil nezákonného zásahu, jak dovozuje stěžovatel. Vždy je třeba posuzovat, zda tímto postupem povinný subjekt nepřiměřeně zasáhl zejména do práva na zachování lidské důstojnosti daného žadatele, do jeho práva na ochranu soukromého a osobního života atp. (viz výše).

[30] Nejvyšší správní soud tak v rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 242/2019 připustil určitou výjimku, kdy je žadatel o informace povinen vzhledem ke svému statusu strpět, že veškeré jeho údaje nejsou při tomto postupu anonymizovány. Jedná se o subjekty, které podávají žádosti o poskytnutí informací v pozici profesionálů, tj. podání žádosti představuje součást jejich profesního života. Není zde totiž ve hře ochrana jejich soukromí, neboť na ně v této roli dopadá právní názor vyslovený rozsudku čj. 9 As 429/2018 - 35, z něhož krajský soud při posouzení nyní projednávané věci vycházel. Je pravdou, že se uvedený rozsudek týkal zveřejňování osobních údajů zmocněnce v rozsudku vyhlášeném na webových stránkách Nejvyššího správního soudu. Jeho závěry o smyslu a podstatě anonymizace a ochrany osobních údajů jsou však pro svou obecnou platnost plně přenositelné i na nyní projednávanou věc.

[31] V bodech [17] až [21] tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smyslem anonymizace je tedy ochránit soukromí, informační sebeurčení a osobní údaje těch aktérů, kteří v soudním řízení a poté v soudním rozhodnutí vystupují jako soukromé osoby, ať už jako účastníci, svědci či v podobném postavení. (...) Aplikuje-li soud tato východiska na postavení stěžovatele v řízení, které bylo zakončeno zveřejněným rozsudkem, je zjevné, že v něm nevystupoval jako soukromá osoba (tou byl v tomto rozsudku řádně anonymizovaný žalobce, tedy osoba obviněná ze spáchání správních deliktů), ale jako svého druhu profesionál. Formálně měl sice ve správním řízení, jež bylo Krajským soudem v Hradci Králové – pobočkou v Pardubicích přezkoumáváno, postavení jednatele společnosti FLEET Control, s. r. o., která zde byla obecným zmocněncem ve smyslu § 33 správního řádu. Takovým zmocněncem jistě může být třeba rodinný příslušník nebo známý, který takovou službu vykoná jednorázově, takřkajíc ‚soukromě‘. Z rozsáhlého dokazování provedeného nyní před krajským soudem ovšem jednoznačně vyplynulo, že to rozhodně není případ stěžovatele, který v řadě případů vystupuje jako zmocněnec přímo, či právě prostřednictvím uvedené společnosti. (...) Z těchto zjištění krajského soudu jasně plyne, že stěžovatel skutečně vystupoval v daném řízení jako osoba, která tuto činnost provádí systematicky a čerpá z ní prospěch. Zároveň ale nechce nést odpovědnost, která je s takovou činností spojena v případě skutečných profesionálů, tedy typicky advokátů. Nyní posuzovanou kasační stížností se tak stěžovatel fakticky domáhá toho, aby mohl tuto činnost nadále systematicky vykonávat, aby z ní mohl čerpat finanční a jiný prospěch, aby ji mohl veřejně inzerovat, aby se mohl chlubit svými úspěchy, ale zároveň aby se mohl stáhnout zpět do svého soukromí a dovolávat se ochrany osobních údajů, pokud se při této činnosti dopustí něčeho, co si nepřeje zveřejňovat. Taková snaha ovšem není a nemá být pokryta ochranou soukromí, informačního sebeurčení a osobních údajů. Jak přesvědčivě rozebral již krajský soud, je to sám stěžovatel, kdo svými profesními aktivitami do veřejného prostoru vstupuje.“*

[32] Nejvyšší správní soud tedy vychází z toho, že ochrana osobních údajů není samoučelná, ale je odůvodněna snahou o ochranu práva na soukromí a informačního sebeurčení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2006, čj. 3 As 21/2005 - 105, č. 927/2006 Sb. NSS). V případě osoby, která systematicky vstupuje do veřejného prostoru a ve veřejném životě působí jako profesionál, přitom nelze trvat na naprostém informačním sebeurčení. Jinými slovy lze do tohoto pásma za určitých podmínek vstupovat, souvisí-li tyto vstupy s veřejnou (profesní) činností dané osoby, přičemž při dodržení proporcionality těchto vstupů nelze tyto považovat za zásah do tohoto práva na ochranu osobních údajů (srov. část IV. nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 453/03).

[33] Krajský soud přitom přesvědčivě zdůvodnil, proč v dané věci považuje stěžovatele za profesionála. Poukázal na to, že se stěžovatel systematicky věnuje zastupování osob ve správních řízeních, přičemž jeho osobní údaje byly zveřejněny v návaznosti na žádost o poskytnutí informací, která souvisela výhradně právě s jeho profesními aktivitami, které sám veřejně prezentuje. Odkázal rovněž na četnost žádostí o poskytnutí informací, které stěžovatel podává, z níž rovněž vyplývá, že se nemůže jednat o zájmy běžné soukromé osoby. Tuto skutečnost ostatně stěžovatel ani nijak nevyvrací, jeho argumentace je v tomto

ohledu naopak rozporná. Zatímco v bodě 11 kasační stížnosti se označuje za soukromou osobu, v bodě 26 připouští, že vystupuje jako zmocněnec v přestupkových řízeních.

[34] Co se týče stěžovatelova odkazu na rozsudek tohoto soudu ve věci sp. zn. 9 As 198/2018, je třeba upřesnit, že otázce přípustnosti zveřejnění určitých osobních údajů osob vystupujících do veřejného života v pozici profesionálů se tento rozsudek nijak komplexně nevěnoval. Žalovaný v tam posuzované věci totiž nenamítal, že došlo ke zveřejnění údajů osoby, která vstupuje jako profesionál do veřejného života, s nímž předmětná žádost o poskytnutí informací souvisela, ale založil svou námitku na tom, že údaje žalobce byly zveřejněny v živnostenském rejstříku, a jednalo se tak o oprávněně zveřejněné osobní údaje ve smyslu § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů, neboť žádosti o poskytnutí informací souvisely s touto podnikatelskou činností žalobce. Nejvyšší správní soud je přitom vázán důvody kasační stížnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, čj. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, čj. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, čj. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, čj. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, čj. 7 As 17/2008 - 60).

[35] Potud je tedy možno souhlasit s názorem krajského soudu, jež lze ve stručnosti shrnout tak, že osoby vstupující do řízení o poskytnutí informací jako profesionálové, u nichž je tato agenda součástí jejich profesního, a nikoliv soukromého života, se nemohou dovolávat ochrany soukromí, informačního sebeurčení a osobních údajů.

[36] Co již však krajský soud pominul, je rozsah zveřejněných osobních údajů, který je možno v případě veřejně činných osob aprobovat jako přípustný zásah do jejich práv. Ani u těchto osob totiž není povinnost snést uvedení osobních údajů bezbřehá. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud ve výše uvedeném rozsudku čj. 9 As 242/2019 - 47, kde bylo u stěžovatele v pozici zmocněnce při postupu podle § 5 odst. 3 informačního zákona zveřejněno pouze jeho jméno, příjmení a hlavní město Praha, avšak zbývající údaje o datu narození a úplné adrese byly anonymizovány, tyto osoby „*musí snést toto minimalistické uvedení jeho osobních údajů, podobně jako by je musel snést v podobné situaci advokát, který by podával žádost o informace*“ (důraz přidán). Jako minimalistické uvedení osobních údajů lze dle citovaného rozsudku připustit zveřejnění takových údajů, aby bylo zjevné, že táž osoba podává obdobné žádosti o informace u různých městských úřadů, ale zároveň, aby ji nebylo možno jasně ztotožnit mezi všemi osobami téhož jména.

[37] Aplikováno na nyní posuzovanou věc to znamená, že žalovaný nepostupoval v souladu s předestřenou zásadou proporcionality, zveřejnil-li při postupu dle § 5 odst. 3 informačního zákona jméno, příjmení, datum narození a adresu trvalého pobytu stěžovatele. Jedná se totiž nepochybně o údaje, na základě kterých je možné danou osobu jednoznačně určit. Jak vyplývá z judikatury zdejšího soudu, v současné době k identifikaci osoby (a možnosti jejího dohledání) stačí méně informací, než tomu bylo před masivním nástupem komunikačních technologií. V tomto případě však byly zveřejněny údaje, na jejichž podkladě mohl být stěžovatel nezaměnitelným způsobem identifikován mezi všemi osobami téhož jména zcela nesporně (srov. rozsudek ve věci sp. zn. 9 As 198/2018). Tento aspekt (rozsah zveřejněných údajů z hlediska zásady proporcionality při vstupu do práv veřejně činných osob) však krajský soud při posouzení věci vůbec nevzal v potaz. Jako důvod takového nepřiměřeného zásahu do práv stěžovatele přitom nemůže obstát odkaz na to, jaké případné procesní taktiky stěžovatel či s ním spojené osoby volí při obhajobě osob obviněných z přestupků a zda tyto dosahují úrovně zneužití práva.

Nejvyšší správní soud uvedl již v rozsudku čj. 9 As 242/2019 - 47: „*Smyslem zveřejňování těchto rozhodnutí podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím rozhodně není učinit z webových stránek povinných subjektů pomyslný ‘elektronický pranýř’.*“

[38] K nesouhlasu stěžovatele a jeho advokáta s vyvěšením jejich osobních údajů na internet se Nejvyšší správní soud již opakovaně vyjadřoval, např. přípisem Předsedy Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2019, čj. S 139/2019 - 7, nebo ve věcech vedených pod sp. zn. 2 As 383/2017 či sp. zn. 9 As 413/2018. Po právní stránce postačí odkázat na veřejně dostupnou argumentaci uvedenou v rozsudku ze dne 27. 3. 2019, č. j. 2 As 383/2017 - 46, bod 30. Více netřeba věc rozebírat.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Z uvedených důvodů Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, ve kterém je vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[40] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu